

ОПИС ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «Історія та археологія»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень, відповідає шостому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій України.

Код і назва галузі знань: 03 «Гуманітарні науки»

Код і назва спеціальності: 032 Історія та археологія

Опис предметної області:

Об'єкт вивчення минуле людства, України та інших країн в усіх його проявах.

Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері історії та археології.

Теоретичний зміст предметної області: становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять, які використовуються в процесі вивчення минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому періоді.

Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні історичні методи аналізу подій, структур, процесів, культур та персоналій, методи і методики дослідження історичних джерел та археологічних культур, інформаційно-комунікаційні технології.

Інструменти та обладнання: програмне забезпечення, мультимедійні засоби; системи електронних бібліотек та архівів; автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи; системи опрацювання текстової та графічної інформації..

Цілі освітньої програми: Підготовка конкурентоспроможних фахівців у сфері історії та археології, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, через формування у здобувачів вищої освіти цілісної системи знань з історії та археології, розвиток навичок критичного мислення, академічної доброчесності, соціальної відповідальності, культурної обізнаності, готовності до збереження та популяризації історико-культурної спадщини України, протидії інформаційним загрозам, а також через практичну підготовку для здійснення професійної, науково-дослідницької, аналітичної та культурно-просвітницької діяльності.

Тип освітньої програми: освітньо-професійна.

Тип диплому: одиничний

Мова викладання: українська з елементами англійської

Кількість кредитів: 240 кредитів ЄКТС

Форми здобуття освіти та розрахункові строки виконання за кожною з них: інституційна. Розрахунковий строк виконання освітньої програми за інституційною формою становить 4 роки.

Вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання: на базі повної загальної середньої освіти (ПЗСО); на основі освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», освітнього ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання в порядку, визначеному законодавством.

**Компетентності та програмні результати навчання, які дають право на
присудження/присвоєння визначеної освітньої програмою освітньої кваліфікації:**

Загальні компетентності (ЗК)
ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 10. Здатність працювати в команді. ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості будь-яких виявів недоброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)
СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності. СК 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах. СК 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією. СК 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи. СК 5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти тощо). СК 6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних. СК 7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини. СК 8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища. СК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень. СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією. СК 11. Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність. СК 12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами. СК 13. Здатність до аналізу та інтерпретації історичних джерел різного типу (письмових, візуальних, археологічних, усних, цифрових) з дотриманням принципів наукової

об'єктивності, критичного мислення та академічної доброчесності.

СК 14. Здатність об'єктивно та неупереджено здійснювати трансфер досягнень академічної історії у публічний простір.

СК 15. Здатність працювати в міждисциплінарному, міжкультурному та міжсекторальному середовищі, включаючи участь у міжнародних програмах, академічній мобільності, цифрових проєктах з історичним контентом.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

ПРН 4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

ПРН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

ПРН 6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.

ПРН 7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.

ПРН 8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

ПРН 9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.

ПРН 10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.

ПРН 11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

ПРН 12. Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.

ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

ПРН 14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.

Форми атестації здобувачів вищої освіти (відповідно до стандарту): атестаційний іспит.

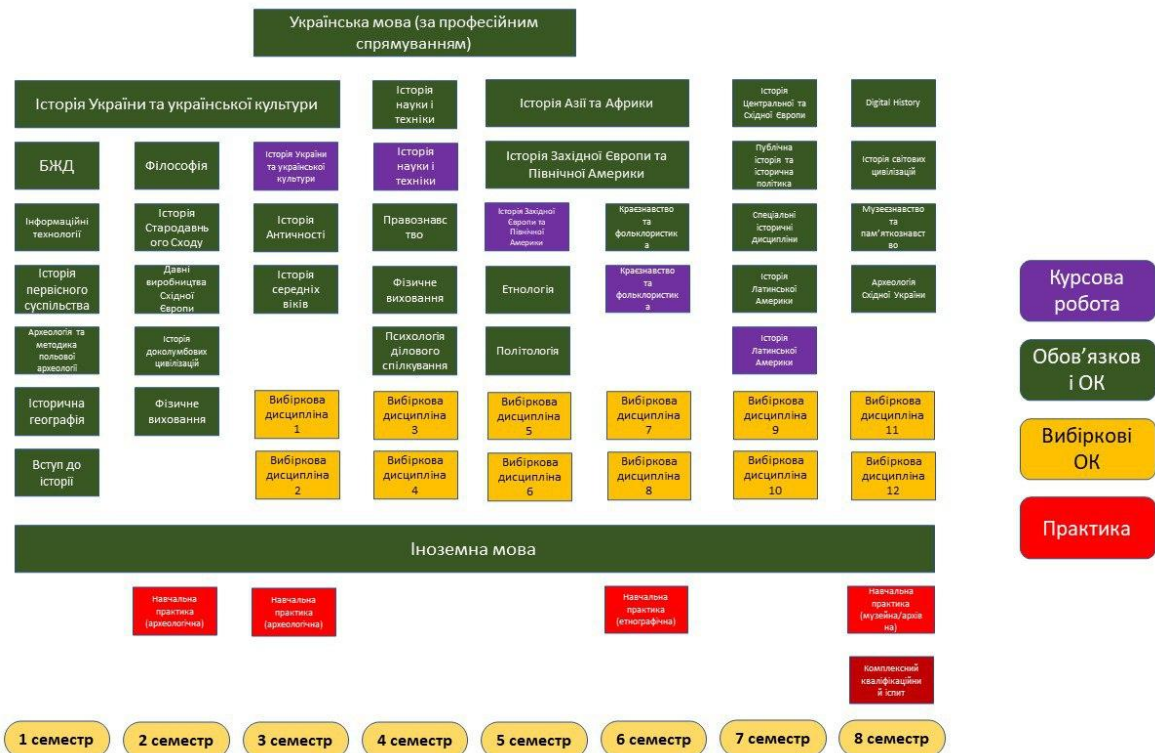
Атестаційний екзаме́н за спеціальністю перевіряє досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти та цією освітньою програмою. Проводиться у вигляді комплексного кваліфікаційного завдання на платформі електронного навчання MOODLE.

Перелік обов’язкових освітніх компонентів, їх логічна послідовність:

Освітній компонент (ОК)	Компонента освітньої програми (навчальна дисципліна, курсовий проект (робота), практика, кваліфікаційна робота)
ОК 1.	Українська мова (за професійним спрямуванням)
ОК 2.	Історія України та української культури
ОК 3.	Іноземна мова
ОК 4.	Філософія
ОК 5.	Безпека життєдіяльності, основи охорони праці, цивільний захист
ОК 6.	Інформаційні технології
ОК 7.	Психологія ділового спілкування
ОК 8.	Правознавство
ОК 9.	Історія первісного суспільства
ОК 10.	Археологія та методика польової археології
ОК 11.	Історична географія
ОК 12.	Вступ до історії
ОК 13.	Історія Стародавнього Сходу
ОК 14.	Давні виробництва Східної Європи
ОК 15.	Історія доколумбових цивілізацій
ОК 16.	Історія Античності
ОК 17.	Історія середніх віків
ОК 18.	Історія науки і техніки
ОК 19.	Етнологія
ОК 20.	Історія Азії та Африки
ОК 21.	Історія Західної Європи та Північної Америки
ОК 22.	Політологія
ОК 23.	Краєзнавство та фольклористика
ОК 24.	Історія Центральної та Східної Європи
ОК 25.	Історія Латинської Америки
ОК 26.	Публічна історія та історична політика
ОК 27.	Спеціальні історичні дисципліни
ОК 28.	Digital History
ОК 29.	Історія світових цивілізацій
ОК 30.	Музеєзнавство та пам’яткознавство
ОК 31.	Археологія Східної України
ОК 32.	Фізичне виховання
ОК 33. (КР1.2.1)	Історія України та української культури
ОК 34. (КР1.2.2)	Історія науки і техніки
ОК 35. (КР1.2.3)	Історія Західної Європи та Північної Америки
ОК 36. (КР1.2.4)	Краєзнавство та фольклористика

OK 37. (KP1.2.5)	Історія Латинської Америки
OK 38. (П1)	Навчальна практика (археологічна)
OK 39. (П2)	Навчальна практика (археологічна)
OK 40. (П3)	Навчальна практика (етнографічна)
OK 41. (П4)	Навчальна практика (музейна/архівна)
OK 42. (A1)	Атестаційний іспит

Посеместрова структурна схема¹ освітньої-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 032 «Історія та археологія»

До ОП включено окрему освітню компоненту **«Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» (теоретична підготовка)** (БЗВП (3 кредити ЕКТС).

БЗВП є елементом підготовки громадян до військової служби, як першої складової військового обов'язку громадян, визначеного статтею 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу». Базову підготовку проходять громадяни України чоловічої статі, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти.

Від проходження базової підготовки звільняються ті з них, які:

- визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби;
- до набуття громадянства України пройшли військову службу в інших державах;
- проходили військову службу;
- мають сертифікат про проходження базової підготовки та здобуття військово-облікової спеціальності.

Не проходять базову підготовку:

здобувачі вищої освіти, які здобувають освіту за іншими (крім денної та дуальної) формами здобуття освіти, включаючи поєднані;

здобувачі вищої освіти - іноземні громадяни.

Інших причин звільнення від базової підготовки законодавством не передбачено.

Постійне перебування здобувача освіти на тимчасово окупованій території є

підставою для перенесення проходження БЗВП на наступний рік навчання.

Рішення про звільнення здобувачів освіти від проходження базової загальновійськової підготовки/перенесення проходження БЗВП на наступний рік навчання приймають керівники закладів вищої освіти на підставі особистих заяв з доданням підтвердних документів. Уповноважені представники органів військового управління можуть проводити перевірку наданих здобувачами освіти підтвердних документів.

Здобувачі освіти жіночої статі – громадянки України, які здобувають освіту за денною або дуальною формою здобуття освіти можуть проходити базову підготовку добровільно на підставі особистої заяви, поданої до закладу вищої освіти.

Теоретичну підготовку БЗВП проходять здобувачі вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти на другому році навчання. Здобувачі вищої освіти на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та освітнього ступеня молодшого бакалавра (на основі НРК5) проходять БЗВП на першому році навчання при вступі зі скороченим строком навчання або на другому році навчання при вступі без скорочення строку навчання.

Можливості працевлаштування: Бакалавр історії та археології здатний займати посади, що характеризуються дослідницькою, викладацькою, адміністративною та управлінською діяльністю у сферах пов'язаних з історією.

Зміст та структура програми дає змогу отримати знання та навички і здійснювати професійну діяльність у сфері вивчення історії та археології України та всесвітньої історії. Бакалавр історії та археології може працювати в науковій, організаційно-управлінській та освітній галузях; на педагогічних та інших посадах у закладах загальної середньої освіти, в органах державної влади і місцевого самоврядування; архівних, музейних та пам'яткоохоронних установах, у соціальних і культурних закладах, громадських організаціях, партіях тощо.

Назви професій згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010 «Класифікатор професій»:

2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти;

2431.2 Архівіст, експерт із комплектування музейного виставочного фонду, зберігач експонатів, зберігач фондів;

2442.2 Археограф, археолог, етнолог, палеограф;

2443.2 Історик, історик (економіка), історик (політика), історик (суспільні відносини), консультант з питань історії, консультант із суспільно-політичних питань (у партіях та інших громадських організаціях);

3414 Екскурсовод.

Процедури присвоєння професійних кваліфікацій (у разі їх присвоєння):

В разі наявності присвоєння професійної кваліфікації зазначити яку саме професійну кваліфікацію присвоюється